

§ 16

Stockholms stads föreskoleprogram "Stockholms stads förskoleplan – Framtidens förskola"

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Ärendet

Föreskoleprogrammet ska tillsammans med skolplanen skapa helhetssyn på utbildningssystemet i staden. Nationella styrdokument för förskolan har tillsammans med stadens budget varit utgångspunkt för förslaget. Förslaget behandlar i huvudsak fyra områden, lärande och utveckling, värderingar och trygghet, samverkan samt styrning och ledning. Hur barn lär, barns kunskapsutveckling och lärande i meningsfulla sammanhang är centrala utgångspunkter i programmet. Förvaltningen ställer sig bakom programmet och instämmer i att de områden som särskilt betonats som centrala är kvalitativt viktiga områden för barns utveckling. Förvaltningen vill särskilt understryka vikten av språk och kommunikation som grundläggande förutsättningar för lärande.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 7 maj 2013. Dnr 1.5.1.-190-2013

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande I

Ordföranden Bo Sundin m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Lotta Gravenius (FP) anmälde ett särskilt uttalande.

En väl fungerande skola är centralt för utvecklingen av vårt gemensamma samhälle och en mycket viktig komponent för en lyckad skolgång är en givande start på densamma. Inte minst därför välkomnar vi det nya föreskoleprogrammet och dess tydliga riktlinjer om vad som ska prägla förskolans verksamhet inom Stockholms stad. Detta både vad gäller övergripande värderingar men också helhetsfokus vad gäller lärandemöjligheter: att såväl språk, matematik, naturvetenskap och teknik som kost, rörelse och hälsa lyfts fram i programmet ser vi som mycket positivt.

Vi uppskattar särskilt att både lärande och utveckling ställs i fokus i programmet: dels ska barnen lära sig saker och utvecklas som personer under sin tid i förskolan men även förskolan som

organisation och verksamhet ska utvecklas, som det heter i programmet, "både i takt med samhällets utveckling och utifrån forskning om barn och deras lärande" (sid 5). Till detta krävs naturligtvis ett bra ledarskap, uppföljningsrutiner och -system samt övriga aspekter på kvalitetsarbete vilket också tas upp på ett bra sätt i programmet.

Vi ser det som viktigt och självklart att förskolan möter alla barn som de individer de är och, i de fall det är nödvändigt, tillhandahåller extra stöd och/eller utmaningar för de barn som bedöms behöva det. Minst lika viktigt är det att förskolan har en fungerande samverkan med andra aktörer i samhället; den kanske viktigaste av dessa är naturligtvis hemmet men även grundskolan som nästa stadium i skolsystemet och, när det ibland kanske behövs, BUP eller socialtjänsten.

Avslutningsvis vill vi framföra en synpunkt på en formulering i programmet. Att ett interkulturellt förhållningssätt ska genomsyra förskolan ser vi som både självklart och positivt men vi tycker dock att definitionen av begreppet som ges i noten på sidan 8 kan utökas och förtydligas.

Istället för att förskolan med ett interkulturellt förhållningssätt bara "... ser alla språk och kulturella perspektiv som viktiga och arbetar för att skapa möten mellan olika kulturer" kan det interkulturella förhållningssättet definieras att innefatta också att "...skapa möten mellan men också förståelse och respekt för olika kulturer".

Särskilt uttalande 2

Vice ordförande Mia Päärni m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande.

Förskoleplanen är ett dokument som när man läser det känns ambitiöst. Frågan är snarare hur det efterföljs. Hur värderar man om barn med särskilda behov får det stöd de behöver? Vad definieras som särskilda behov? När vi träffar personal från våra förskolor får vi ofta höra att de har många barn som har särskilda behov men som inte klassas på det sättet eftersom de inte har en neuropsykiatrisk diagnos. Det kan handla t ex om social problematik. Detta är en viktig fråga som man bör uppmärksamma i förskoleplanen.

Förvaltningen lyfter något som de kallar interkulturellt förhållningssätt i verksamheten. Det kan säkert vara positivt men för att ens diskutera något måste ett sådant begrepp definieras och förankras. I en studie som gjordes i Vantör där man säger sig arbeta med ett interkulturellt förhållningssätt tolkades det olika av personalen.

Även språkutvecklingen lyfts som en viktig fråga i förvaltningens svar. Vi håller med om att det är en oerhört viktig fråga. Barnen bör lära sig både modersmål och svenska eftersom det är grundläggande för det fortsatta lärandet. Vi vet att det kommer att vara en nyckel till hur barnen tar till sig undervisningen i skolan. För att det ska bli en verklighet att barn får samma möjligheter till språkutveckling skulle man egentligen behöva koppla det till resurser i förskolan. Det finns studier som visar att socialt utsatta barn får höra långt färre ord under sina första levnadsår än barn som lever i familjer med föräldrar som arbetar och har en stabil situation. Där skulle förskolan kunna kompensera genom att ha mindre barngrupper i socioekonomiskt utsatta områden.

Särskilt uttalande 3

Birgitta Hald-Svensson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande.

Allting som står i planen är bra, självklart måste vi jobba med att skapa den bästa förskolan vi kan.

Frågan är om det finns budget. Utan en ordentlig budget blir orden ihålliga och betydelselösa. Det räcker inte med fina ord om hur det borde se ut när verkligheten är långt där ifrån.

Hur skall personalen kunna jobba med pedagogik när grupperna växer och lönerna står stilla. Vill man verkligen satsa på förskolan skall man höja personalens löner och minska grupperna.

Några punkter som bör föras in i förskoleprogrammet:

FN:s Barnkonvention borde vara en tydligare utgångspunkt för förskoleprogrammet t ex artikel 12 om barns rätt till inflytande och delaktighet. Alla barns rätt till utbildning genom förskola, inklusive papperslösa eller gömda barn, bör skrivas in i programmet.

Miljöpartiet vill säkra kvaliteten på förskolornas utemiljö och vill ta fram ett verktyg som "lekvärdesfaktor" för att värdera utemiljöerna och stimulera till lek och rörelse.

Alla förskolor ska erbjuda omsorgsfullt lagad ekologisk och närproducerad mat. 50 % av livsmedlen ska vara ekologiska.

Staden ska erbjuda helg- och nattöppen barnomsorg. Barn med nattarbetande föräldrar har behov av en lugn, trygg och ombonad miljö i mycket liten skala med välutbildad personal. Rätten till barnomsorg är idag starkt begränsad till dagtid vilket särskilt

missgynnar ensamstående föräldrar och människor som jobbar kvällar och helger.

Särskilt uttalande 4

Tjänstgörande ersättaren Leo Ahmed (V) anmälde ett särskilt uttalande.

Förskoleprogrammet har en hel del pedagogiska förtjänster när det gäller förskolans eget arbete, men rådande strukturella förutsättningar begränsar kraftigt möjligheterna att genomföra programmet.

Den tilltagande segregationen i boendet motverkar den mångfald som programmet talar om. En likvärdig förskola lägger grunden för en likvärdig skola. Idag står vi allt längre ifrån den visionen eftersom kunskapssegregationen tilltar i vår stad.

Vi vill betona att det behövs ett stärkt kulturperspektiv i programmet. Kulturen kan bidra till att motverka segregation och ge fler barn möjligheter till kulturellt skapande och kulturella upplevelser. Vi vill också föra fram att programmet inte räcker till för att stärka den röda tråden mellan förskolan och skolan, som ett led i det livslånga lärandet. Den klassmässiga och geografiska sortering av barn som börjar i förskolan och fortsätter i skolan gör att banden mellan förskolan och skolan försvagas.

Hemspråkets betydelse behöver stärkas i förskolan, för att ge barn tillgång till flera språk och öka deras kulturella kompetens. Det bör framhållas i förskoleprogrammet. Rätten till förskola för papperslösa och gömda barn bör också skrivas in.

Vi anser att kvalitetsfaktorer som största gruppstorlek för olika åldrar samt personaltäthet bör skrivas in i förskoleprogrammet. Att dessutom all skrivning om krav på tillräcklig yta och god pedagogisk planering av utemiljön saknas är illavarslande. Konsekvensen av att den fysiska planeringen för barnen i vår stad inte ges uppmärksamhet eller omsorg kan vi se exempel på i vår stadsdel. Förskolor helt utan uteplats eller nära nog utan sådan har kunnat etableras och ges tillstånd att bedriva verksamhet. Givetvis skall en förskoleplan garantera att riktlinjer inom ett sådant viktigt kvalitetsområde säkerställs.

RINKEBY-KISTA STADSDELSNÄMND

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

23 MAJ 2013

BLAD 35